



## พระราชบัญญัติ

### การตรวจเงินแผ่นดิน

พ.ศ. ๒๕๒๒

## ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติ<sup>๕</sup>นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติ<sup>๕</sup>ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๕๑๖

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติ<sup>๕</sup>นี้

“หน่วยรับตรวจ” หมายความว่า

(๑) กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง หรือกรม

(๒) หน่วยงานของราชการส่วนภูมิภาค

(๓) หน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น

(๔) รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๕) หน่วยงานอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดหรือที่นายกรัฐมนตรีสั่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบ

“ผู้รับตรวจ” หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการหรือการบริหารของหน่วยรับตรวจ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการในสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินซึ่งผู้อำนวยการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ<sup>๕</sup>

มาตรา ๕ ให้มีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และให้มรองผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้บังคับบัญชาและช่วยผู้ว่าการสั่งและปฏิบัติราชการ

มาตรา ๖ การแต่งตั้งผู้ว่าการต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

มาตรา ๗ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ และงบแสดงฐานะการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและตามความเป็นจริงหรือไม่

(๒) ตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและตามความเป็นจริงหรือไม่

(๓) ตรวจสอบการรับจ่าย การเก็บรักษาและการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินอื่นของหน่วยรับตรวจหรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ และอาจตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและการใช้ทรัพย์สินอื่น และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป็นไปโดยประหยัดได้ผลตามเป้าหมายและมีผลคุ้มค่าหรือไม่

ในกรณีที่หน่วยรับตรวจเป็นรัฐวิสาหกิจ ให้แสดงความเห็นตามมาตรฐานการสอบบัญชีรับรองทั่วไปด้วย

(๔) ตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและรายได้อื่นของหน่วยรับตรวจ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่

มาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๗ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบเงินและทรัพย์สินอื่น บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ

(๒) เรียกผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจมาเพื่อสอบสวน หรือส่งให้ผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นบรรดาที่หน่วยรับตรวจจัดทำขึ้นหรือมีไว้ในครอบครอง

(๓) ย้ายัดเงินและทรัพย์สินอื่น บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ

(๔) เรียกบุคคลใด ๆ มาให้การเป็นพยานในการตรวจสอบตาม (๑) หรือให้ส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับหน่วยรับตรวจ เพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา ๙ เพื่อปฏิบัติการตามมาตรา ๘ ให้ผู้อำนวยการและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการเพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรือย้ายบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่น หรือย้ายทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับหน่วยรับตรวจเท่าที่จำเป็น

มาตรา ๑๐ การเรียกบุคคลมาให้การเป็นพยานหรือให้ส่งมอบ  
บัญชี ทะเบียนเอกสารหรือหลักฐานอื่นตามมาตรา ๘ (๔) ให้ทำเป็น  
หนังสือและนำไปส่งในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก  
หรือในเวลาทำการของผู้รับ หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ณ ที่ที่อยู่  
หรือสถานที่ทำการของผู้รับ

มาตรา ๑๑ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงาน  
ตรวจเงินแผ่นดินเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ  
นี้

มาตรา ๑๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัวตามแบบที่  
สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้อง  
แสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏว่ามีข้อบกพร่อง  
หรือมีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี  
ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้หน่วยรับตรวจชี้แจงหรือแก้ไขข้อ  
บกพร่องหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดให้

เมื่อพ้นเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าหน่วยรับตรวจมิได้  
ชี้แจงหรือแก้ไขข้อบกพร่องหรือปฏิบัติการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ  
ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีโดยไม่มีเหตุผลสมควร ให้สำนักงานตรวจ  
เงินแผ่นดินแจ้งให้กระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุม

กำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ แล้วแต่กรณี ดำเนินการตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนที่ทางราชการหรือหน่วยรับตรวจกำหนดไว้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ตามควรแก่กรณี

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏว่ามีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริต ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินแจ้งต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีและให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินแจ้งผลการตรวจสอบดังกล่าวให้ผู้รับตรวจหรือกระทรวงเจ้าสังกัดหรือผู้บังคับบัญชาหรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจดำเนินการตามกฎหมาย และระเบียบแบบแผนที่ทางราชการหรือหน่วยรับตรวจกำหนดไว้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้วย

เมื่อพนักงานสอบสวน หรือผู้รับตรวจหรือกระทรวงเจ้าสังกัดหรือผู้บังคับบัญชาหรือผู้ควบคุม กำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจตามวรรคหนึ่งดำเนินการไปประการใดแล้ว ให้แจ้งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทราบโดยมิชักช้า

ในกรณีที่ผู้รับตรวจหรือกระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุม กำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาอันสมควร ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินรายงานต่อนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๑๕ ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทำรายงานผลการตรวจสอบการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ และงบแสดงฐานะการเงินแผ่นดิน

ประจำงบประมาณตามมาตรา ๑ (๑) และผลการปฏิบัติราชการตาม  
อำนาจหน้าที่ของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน พร้อมด้วยความเห็นเสนอ  
ต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอรัฐสภา

มาตรา ๑๖ การตรวจสอบการรับจ่ายเงินและทรัพย์สินอื่น บัญชี  
ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ให้  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้แต่งตั้งผู้ตรวจสอบ

ในการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ให้นำมาตรา ๗ (๓) มาตรา ๘  
มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับโดย  
อนุโลม

มาตรา ๑๗ ผู้ใดเปิดเผยข้อความที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตาม  
มาตรา ๗ (๔) มาตรา ๘ (๔) หรือมาตรา ๙ เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตาม  
หน้าที่หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี ต้องระวาง  
โทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘ ผู้ใดมีหน้าที่ครอบครองหรือรักษาเงินและทรัพย์สิน  
อื่น บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน  
หรือผู้ตรวจสอบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖  
เรียกให้ส่งตามมาตรา ๘ (๒) หรืออายัดตามมาตรา ๘ (๓) หรือมาตรา ๙  
ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือ  
ทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งเงินและทรัพย์สินอื่น บัญชี ทะเบียน เอกสารหรือ  
หลักฐานนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท  
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน หรือขัดขวางการปฏิบัติของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๘ หรือผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘ หรือผู้ตรวจสอบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแต่งตั้ง ตามมาตรา ๑๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ<sup>๕</sup> ให้ผู้อำนวยการ พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ตรวจสอบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๑ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และบรรดาอำนาจหน้าที่ของประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไปเป็นของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือของผู้อำนวยการ ตามพระราชบัญญัติ<sup>๕</sup> แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๒ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติ<sup>๕</sup> ประกาศในราชกิจจานุเบกษาไปเป็นของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติ<sup>๕</sup>

มาตรา ๒๓ ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติ<sup>๕</sup> ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นผู้อำนวยการ ตามพระราชบัญญัติ<sup>๕</sup>



ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติ<sup>๕๕</sup>นี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นรองผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติ<sup>๕๕</sup>นี้

มาตรา ๒๔ บรรดาบทกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี<sup>๕๕</sup>ใดที่อ้างถึงคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ถือว่าบทกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี<sup>๕๕</sup>นั้น อ้างถึงสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และที่อ้างถึงประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้ถือว่าอ้างถึงผู้อำนวยการ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทแห่งพระราชบัญญัติ<sup>๕๕</sup>นี้

มาตรา ๒๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัติ<sup>๕๕</sup>นี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โหตระกิตย์

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับ<sup>๕๕</sup>นี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเสียใหม่ เพื่อให้การตรวจสอบการรับจ่าย เก็บรักษาเงิน และทรัพย์สินอื่นของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเป็นไปโดยถูกต้องและเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติ<sup>๕๕</sup>นี้